

BALANÇ DE L'ESTRATÈGIA DE RECERCA 2020-2023

Un temps de millores per afrontar reptes complexos

I. EQUIPS DE RECERCA: ÀREES I UNITATS

COHESIÓ SOCIAL I URBANA

En termes generals, la producció científica que s'ha desenvolupat durant el període 2020-2023, ha estat molt satisfactòria. D'una banda, s'han pogut desenvolupar projectes pràcticament en totes les línies de recerca plantejades en l'Estratègia de Recerca 2020-2023. Per altra banda, la producció de recerca realitzada ha estat marcada per la proximitat i vinculació amb les polítiques públiques, la innovació metodològica i l'obertura a la col·laboració amb nous actors institucionals, tot plegat amb un gran èxit de difusió de la recerca i amb un impacte mediàtic rellevant.

- Respecte a la **vinculació amb les polítiques públiques** es poden destacar varies fites. En primer lloc, es va completar la trilogia d'estudis sobre polítiques locals de cohesió social amb l'estudi sobre "Polítiques locals de cura i atenció a l'envelliment: una mirada metropolitana". Aquest conjunt d'estudis ha permès aportar evidències sobre la necessitat de reescalar a nivell metropolità un conjunt de polítiques públiques actualment municipals per tal de millorar la cohesió social a la metròpoli (la ciutat real). En segon lloc, s'ha contribuït a l'actualització de l'Estratègia de gent gran i canvi demogràfic i al disseny de la Targeta Cuidadora de l'Ajuntament de Barcelona. En tercer lloc, s'han aportat dos estudis importants per el desenvolupament de la Memòria Social del Pla Director Urbanístic Metropolità. I, finalment, l'Índex de Vulnerabilitat Urbana (IVU) concebut i dissenyat des de l'Àrea de Cohesió Social i Urbana, s'ha consolidat com una eina cabdal de suport i seguiment als programes de millora de barris que s'estan implementant actualment a la demarcació de Barcelona. Actualment, s'està treballant amb els tres programes actius, el *Pla de Barris* de l'Ajuntament de Barcelona, el *Programa integral de barris per a la millora de rendes* de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i *Barris i comunitats: motors de transformació social* de la Diputació de Barcelona.

- Des del punt de vista de la **innovació metodològica** ha estat un període summament prolífic. En primer lloc, cal esmentar la consolidació de les Estadístiques metropolitanas sobre condicions de vida (EMCV) com a font de dades de referència sobre ingressos i condicions de vida a l'Àmbit Metropolità. En els darrers anys s'han modificat, en col·laboració amb Idescat, alguns aspectes metodològics del seu disseny per tal de millorar les estimacions territorials que ofereix per corones metropolitanes. També s'ha realitzat la segona edició de la Enquesta de cohesió urbana (2022), amb la incorporació de millores en el seu disseny que estan permetent obrir noves línies de recerca en relació a la segregació residencial, per exemple. Però, les fites més rellevants han estat: el disseny d'un mètode *nowcasting* per projectar les estimacions d'alguns indicadors de renda, l'elaboració de la primera versió de les Estadístiques barrials sobre condicions de vida i estructures d'oportunitat (ECVEO) i les millores incorporades a l'IVU. Amb el mètode de *nowcasting* d'ingressos, dissenyat en ple context de pandèmia per donar resposta a les necessitats de les administracions a conèixer el que estava passant en temps real, es va aconseguir avançar el patró d'impacte de la crisi pandèmica. Les ECVEO constitueixen la primera font de dades a nivell barrial, conformada per un centenar de variables i està dissenyada per aprofundir en les anàlisis de la desigualtat urbana i fer seguiment de les polítiques de millora de barris. La construcció d'aquesta base de dades comporta l'aplicació de diverses metodologies que permeten traslladar qualsevol tipus d'informació inframunicipal a nivell de barri. Les millores a l'IVU han permès, per primer cop, obtenir una mesura de la vulnerabilitat urbana absoluta, a banda de la relativa.

Un altre aspecte rellevant del treball realitzat durant els darrers anys ha estat l'ampliació d'institucions amb les que s'ha col·laborat. En aquest sentit, s'ha obert una línia de col·laboració amb la Diputació de Barcelona molt fructífera en matèria de barris, també amb Foment de Ciutat, l'empresa pública que gestiona el Pla de Barris de Barcelona, així com amb l'INE i amb l'Oficina Municipal de Dades de l'Ajuntament de Barcelona amb els quals es va treballar en el disseny d'un Índex de Qualitat de Vida Urbana per Espanya.

CONVIVÈNCIA I SEGURETAT URBANA

En el període 2020-2023 l'Àrea de Convivència i Seguretat Urbana ha viscut una etapa de creixement, diversificació de la recerca i millora de la transferència i difusió del coneixement. Les dues grans línies de recerca en què s'ha treballat al llarg d'aquesta etapa són: a) seguretat urbana i b) convivència, relacions veïnals i ús social dels espais.

- En la línia de **seguretat urbana** s'han abordat diverses temàtiques, principalment des de projectes de recerca aplicada per a l'Àrea Metropolitana de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona, però també, per primera vegada, des de la recerca competitiva. Aquestes temàtiques han versat entorn a aspectes tals com: la victimització i l'activitat delictiva, les violències masclistes i les violències sexuals, la seguretat amb perspectiva de gènere, la percepció d'inseguretat, les polítiques de prevenció i seguretat. En aquest sentit, s'han dut a terme projectes plenament consolidats: Enquesta de Victimització de l'AMB, col·laboració en les enquestes de seguretat catalanes (Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya, Enquesta de Violències Masclistes), i d'altres de nova incorporació que han diversificat les temàtiques abordades: polítiques de prevenció metropolitanes, percepció d'inseguretat als barris, incidència en la inseguretat dels locals cannàbics i de les ocupacions. Per primera vegada, l'equip ha participat en un projecte de recerca competitiva, VIPOLIS, projecte finançat per l'Agència Estatal d'Investigació, dedicat a l'estudi dels fluxos de victimització en el territori metropolità. L'EVAMB és la principal font d'informació i pal de paller d'aquests estudis, però també s'han incorporat altres fonts.

- En la línia de **convivència, relacions veïnals i ús dels espais** s'ha treballat en tres direccions: l'anàlisi de les relacions veïnals i la convivència en diferents espais de les ciutats, des de les escales de veïns fins als barris; l'estudi de la vida pública, la sociabilitat i l'ús socials dels espais dels barris; l'anàlisi dels processos de discriminació. Aquests estudis parteixen de tres fonts d'informació principals: l'Enquesta de Relacions Veïnals i Convivència de l'AMB, el sistema d'informació sobre l'ús social dels espais (que parteix de qüestionaris semi-estructurats a la població i Observacions Socials Sistemàtiques) i les enquestes de satisfacció i ús dels parcs i de les platges metropolitanes. Els projectes treballats han estat diversos: els estudis sobre l'ús social dels espais en 10 barris metropolitanos, els treballs d'elaboració d'una guia per al foment de la vida pública als espais dels barris, els informes i monogràfics de l'ECAMB sobre relacions veïnals, solitud, convivència, discriminació, l'aportació d'informacions sobre discriminació per a Drets de Ciutadania de l'Ajuntament de BCN, el decàleg per al foment de la sociabilitat, la dinamització i la convivència als parcs metropolitanos, els estudis d'ús i satisfacció de parcs i platges metropolitanos.

D'aquesta etapa, convé destacar el creixement de **l'estratègia col·laborativa** dins l'Institut Metròpoli, especialment amb l'equip de mobilitat, amb qui s'han dut a terme diversos projectes sobre seguretat i mobilitat, especialment enfocats a les dones: enquestes d'assetjament sexual (ATM i TMB), estudi de les parades a demanda, estudi sobre risc viari amb perspectiva de gènere, estudi el bus és nostre, una mirada sobre el viatge d'usuàries dels serveis d'autobús urbà de l'AMB, el projecte Inclusify, sobre empoderament de les dones i mobilitat inclusiva. També s'han iniciat col·laboracions amb d'altres equips de l'Institut: amb l'àrea de cohesió per la generació d'indicadors sobre seguretat en el marc dels programes i sistemes d'informació de barris, i amb l'àrea de governança amb el projecte de revisió de l'organització territorial del sistema de justícia de Catalunya. Amb l'Institut d'Infància s'està iniciant una reflexió conjunta sobre la disponibilitat de dades de seguretat entre la població infantil i juvenil. Pel que fa als marcs de col·laboració, en aquests anys es consolida la relació amb l'AMB, s'obre una nova vinculació amb l'Ajuntament de Barcelona a través de les àrees de Drets de Ciutadania i d'Interculturalitat, i s'amplia la col·laboració amb la Generalitat amb la incorporació d'estudis pel Departament de Justícia. També s'inicien tasques de compartiment de dades amb els Mossos d'Esquadra, en el marc el

projecte d'estadístiques barrials de la Diputació liderat per l'àrea de cohesió social i urbana. Esmentar també l'inici de col·laboració amb l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) i de les converses amb l'Agència de Ciberseguretat de Catalunya.

Menció especial també a l'entrada de l'equip al camp de la **recerca competitiva**. Entre els estudis ja desenvolupats o en treball es troben el ja mencionat projecte del ministeri VIPOLIS, la col·laboració amb altres projectes competitius (INCLUSIFY, CUTTING CRIME IMPACT, Gender and Diversity Equality for Urban Public Transport in Barcelona). Entre les propostes enviades, destaca la participació en tres convocatòries europees (POLARIS, DATA4EQUALITY, COPTec) i la presentació d'una Starting Grant (ANTIDOTES). D'aquestes, POLARIS va ser resolta desfavorablement, i les altres tres estan pendents de resolució. DATA4EQUALITY té l'objectiu de recollir dades d'igualtat per una millora de les polítiques de prevenció de l'exclusió i la discriminació, COPTec treballa amb el foment de la confiança de la ciutadania amb la policia mitjançant eines digitals de participació, i ANTIDOTES es destina a la creació d'un model de coneixement i aplicació de polítiques de prevenció i seguretat a escala metropolitana.

Del balanç d'aquesta etapa també se'n destaca l'increment de la **transferència i difusió del coneixement** generat per l'àrea. L'equip ha participat en diverses publicacions: capítols als manuals Crime Data Handbook, Instituciones de Control del Delito, i al *Manual de Programas de prevención y tratamiento de la delincuencia* de la UNED. També s'han publicat dos articles en revistes indexades: *Las encuestas de victimización como fuente de datos para la investigación criminológica* (Revista Española de Investigación Criminológica) i *Estimating Crime in Place: Moving Beyond Residence Location* (Crime & Delinquency) i s'ha escrit el pròleg de la publicació *40 Años de ventanas rotas: Luces y sombras*. Finalment, s'han escrit articles en revistes divulgatives, com ara Barcelona Metropolis (Canvis i tendències en la percepció d'inseguretat) i POSTC (*El estudio sobre la percepción de inseguridad en los barrios de Barcelona*). A banda de les publicacions, l'equip ha participat en nombrosos congressos, conferències i grups de treball, entre d'altres. Finalment, destacar la repercussió en mitjans de comunicació dels diferents treballs realitzats per l'àrea. Per acabar aquest apartat de difusió, anomenar breument la docència de les tres persones de l'equip en diversos graus i màsters universitaris, les estades i els estudiants de pràctiques que ha acollit l'àrea, així com l'increment de les sol·licituds de microdades de l'EVAMB i l'ECAMB per part d'equips de recerca i estudiants.

Per acabar, durant aquests anys s'han dut a terme diverses iniciatives **d'innovació metodològica**. En el marc de VIPOLIS, la tasca realitzada de fusió i harmonització del conjunt de dades de l'EVAMB en el període 2015 a 2022, que assenta la base per a alimentar anualment les dades agregant cada edició de l'enquesta. També s'han realitzat estudis a partir de l'estimació en àrees petites de dades d'enquesta, sobretot en el projecte d'inseguretat als barris. S'han iniciat processos de treball a partir de R, per tal de millorar el sistema de gestió i explotació de dades. També s'ha treballat en la geolocalització de fets en coordenades i els sistemes de validació depuració de la mateixa. Finalment, destacar els primers passos per a la millora de recollida de dades d'igualtat, mitjançant la inclusió d'aquestes dades als qüestionaris i el disseny de mostres que siguin representatives per a diferents col·lectius que sovint no es tenen en compte en els treballs de camp.

DRETS SOCIALS I POLÍTQUES PÚBLIQUES

L'equip es va constituir l'any 2018 en el marc de la relació de l'Institut amb la Direcció d'Innovació de l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona. L'activitat dels investigadors i de les investigadores de l'Institut s'inseria en el funcionament quotidià de diferents departaments de la direcció (Departament de Recerca i Departament de Gestió del Coneixement i Processos) i d'altres àmbits de l'Àrea (Direcció d'Educació, Direcció d'Envel·liment i Cures i Gerència). A partir de l'any 2022, l'equip s'estructura com a Àrea donant lloc a l'Àrea de Drets Socials i Polítiques Públiques (DDSSiPP) i comença a planificar la seva activitat entorn a una agenda de recerca compartida fixada conjuntament amb l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona.

Arrel d'aquesta organització inicial de l'equip s'estan desenvolupant les següents tasques: **a)** Assessorament i suport a equips tècnics i polítics en el disseny i seguiment de nous projectes, mesures de govern i estratègies en l'àmbit dels serveis socials. **b)** Manteniment d'indicadors i suport al Departament de Recerca en l'explotació de dades quantitatives procedents d'enquestes i registres administratius. **c)** Més enllà d'aquestes tasques, l'àrea de Drets Socials i Polítiques Públiques ha completat o té en marxa dotze projectes de recerca aplicada, entre els quals: Avaluació qualitativa del projecte AMUNT; Intervenció dels serveis socials en assentaments irregulars i infrahabitatge; Intervenció social amb unitats de convivència monomarentals sense llar a la zona Besòs; Assessorament científic al recompte de persones sense llar de la XAPSLL; Estudi de perfils dels usuaris de serveis, anàlisi amb bases de dades de les persones usuàries dels diferents ajuts i prestacions socials; Direcció de la Revista Barcelona Societat. Addicionalment, dues treballadores de l'Institut que depenen orgànicament de l'Àrea de DDSSiPP treballen per altres unitats de l'Ajuntament: donant suport a la Direcció de Serveis d'Entorn i Cures; i en tasques d'assessorament tècnic a l'Àrea d'Educació, Cultura i comunitat.

Actualment, i després d'un temps de treball de reorganització, s'identifica l'Àrea de Drets Socials i Polítiques Públiques de l'Institut com proveïdor de serveis de recerca, disseny i avaluació per als serveis socials de l'Ajuntament de Barcelona. Estem en el procés de reconvertir els procediments per rebre encàrrecs de les diferents unitats de l'Ajuntament i passar de facilitar serveis concrets (explotació de dades, redacció de parts d'informes de gestió, elaboració de documents interns, etc.) a proveir productes acabats en el marc de projectes de recerca.

INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA

L'IIAB és instrument públic dedicat al coneixement per acompanyar l'administració local en el seu paper de garantia dels drets dels infants i adolescents i en la transformació de la ciutat per tal que sigui un lloc amable per créixer i viure-hi la infància i l'adolescència. Els eixos estratègics de treball de l'IIAB són tres: 1) generar coneixement vinculat a l'agenda pública 2) millorar les polítiques d'infància per fer avançar la garantia dels seus drets i 3) enriquir debats socials a l'entorn de la infància i l'adolescència compartint coneixement. Al llarg dels darrers anys hem volgut consolidar les trajectòries iniciades com a consorci adscrit a l'Ajuntament de Barcelona el 2016, sostenint les línies de treball a partir del 2019, moment ens que ens vam integrar com a unitat amb autonomia de gestió dins l'Institut Metròpoli. Els anys de l'estratègia de recerca 2020-2023 han servit per consolidar les línies de treball iniciades i, en la majoria dels casos eixamplar-ne l'abast i profunditat. També han estat anys per incorporar processos i continguts innovadors que reforcen els ponts entre el coneixement i la política pública local, sobretot a través de la participació de l'IIAB en nous espais de governança impulsats per l'Ajuntament i/o per tercers. També s'han fet avenços per estar a prop dels infants i els seus punts de vista, com una mirada imprescindible per connectar amb les seves necessitats i entendre les seves perspectives, superant les barreres de l'adultocentrisme. En el marc d'aquests espais de governança municipal i de participació amb els infants, podem dir que l'any 2023 l'IIAB té més capacitat de mobilitzar el coneixement i transversalitzar les polítiques d'infància, per avançar cap a una millor garantia dels drets dels infants a la ciutat.

L'Observatori 0-17 BCN, vides i drets de la infància i l'adolescència a la ciutat és un programa municipal de coneixement encarregat per l'Ajuntament de Barcelona que aporta dades i anàlisis sobre les vides i els drets de la infància i l'adolescència a la ciutat i les polítiques que els afecten, en els següents àmbits: context sociodemogràfic, educació, temps i espai públic, salut, pobresa, i protecció i violències. En la nova Agenda de recerca 2024-2027, el programa es seguirà desenvolupant, centrant els esforços en els buits de coneixement.

Parlen els nens i nenes és un programa municipal de recerca i participació infantil promogut per l'Ajuntament de Barcelona des de l'any 2016 i desenvolupat per l'Institut Infància i Adolescència de Barcelona (dins l'Institut Metròpoli). L'objectiu principal és generar coneixement sobre el

benestar de la infància vinculat a l'agenda pública per contribuir a millorar les polítiques locals i aportar als debats socials. Periòdicament, amb l'Enquesta de Benestar Subjectiu de la Infància a Barcelona (EBSIB) i els tallers participatius posteriors es revisa i s'actualitza l'Agenda dels infants. Després, els grups Altaveus d'Infants a les Escoles i el grup Altaveu d'Infants de la Ciutat de Barcelona presenten l'Agenda dels infants per tal d'obrir diàlegs per avançar en les demandes per millorar el benestar de la infància (amb les seves comunitats educatives, així com agents polítics, socials i territorials de la ciutat -per exemple, grups polítics municipals, consells municipals i xarxes de ciutat o districtes-). La primera edició va ser entre 2016-2020 i la segona està previst que es desenvolupi entre 2021-2025.

Ciutat jugable es l'estratègia urbana i social per a avançar cap a una ciutat més habitable per als infants i adolescents, que respecti les seves necessitats vitals de joc, lleure, autonomia, seguretat, socialització, salut i educació, recollides en la convenció dels drets de l'Infant. El programa concreta en 2 línies de treball principals: 1) Una política pública innovadora i transversal pel foment del joc a l'espai públic. Es desplega principalment a través del Pla del joc a l'espai públic amb horitzó 2030 de l'Ajuntament de Barcelona, que recull 10 projectes tractor i 63 actuacions que provoquen que s'estigui generant coneixement per conceptualitzar marcs teòrics, sistemes d'indicadors i avaluacions del desplegament dels programes que s'han dissenyat a partir del Pla del Joc. El coneixement generat per Barcelona ha de permetre que altres municipis avancin cap a un espai públic amb més i millors oportunitats de joc i cap a un augment del temps de joc dels infants i adolescents l'aire lliure. 2) una reflexió sobre la necessitat de dissenyar ciutats que permetin als infants moure's amb més autonomia i seguretat per un espai públic sovint hostil i poc amable per a que els nens i nenes s'hi desplacin o es trobin amb altres infants de forma autònoma, sense necessitar un adult que els acompanyi.

Els Espais de governança per a la trasnversalització de les polítiques d'infància son espais de pont entre la recerca i la millora de les polítiques socials d'infància. És un programa estratègic per l'oportunitat que ens els diferents espais de treball la infància estigui present en els debats i en l'agenda política, com a única via per seguir avançant en l'exercici progressiu dels seus drets reconeguts. Per això participem activament aportant mirada d'infància als projectes i espais de treball.

Projectes: Pla d'infància de Barcelona 2021-2030 i Coordinació del Grup de treball sobre la igualtat d'oportunitats en la infància del CMBS. **Espais de treball:** Participació en espais de treball impulsats per tercers dins l'Ajuntament de Barcelona; participació en espais de treball impulsats per altres institucions o administracions (no Ajuntament); assessoraments puntuals

Educacions és una línia de treball que vol aportar una diagnosi de la situació de l'educació a la ciutat de Barcelona tant en les seves diferents etapes (petita infància, etapa obligatòria i transicions a la postobligatòria) com en els diferents espais educatius de la ciutat (educació formal, educació en el lleure, temps extraescolars, temps en família,..), tot identificant els principals reptes i propostes d'actuació per a la política educativa local. En tant que no és un programa sinó una línia de treball, els recursos invertits són més acotats i per donar resposta a demandes que ens puguin arribar més que amb propostes proactives de l'IIAB. En la mesura que l'Educació és l'eix central de treball de moltes altres institucions catalanes, posem especial interès en seguir les novetats i en vincular-nos a espais de treball com ara l'Informe d'Oportunitats Educatives de l'Àrea de governança i innovació pública de l'IM o la vinculació amb l'Aliança 360, de la qual formem

Participació dels infants i adolescents: les veus que hem d'escoltar i tenir en compte, impulsem i/o acompanyem diverses recerques i processos de cocreació amb infants, així com l'impuls per un model de governança de la participació dels infants a la ciutat. En tant que no és un programa sinó una línia de treball, els recursos invertits són més acotats i per donar resposta a demandes que ens puguin arribar més que amb propostes proactives des de l'IIAB.

HABITATGE

L'activitat investigadora de l'Observatori s'ha desenvolupat en tres línies principals. **A)** La creació d'un sistema d'indicadors d'habitatge amb l'objectiu de detectar temes clau per a l'avaluació i disseny de polítiques públiques. Per accedir a les dades necessàries, s'han establert convenis de col·laboració amb diverses institucions. Aquests indicadors són analitzats anualment en l'informe "L'habitatge a la metròpolis de Barcelona", disponible des de 2017. **B)** L'elaboració d'estudis estratègics per cobrir buits d'informació existents, ja sigui explotant bases de dades inexplorades o generant noves dades. **C)** La realització de recerques, en el marc de convenis de col·laboració, que responen a demandes específiques d'administracions i altres entitats. Alhora, s'ha posat èmfasi en la participació en diverses iniciatives i congressos d'àmbit nacional i internacional per compartir el coneixement generat i aportar dades objectives al debat en l'àmbit de l'habitatge.

L'estratègia de recerca 2020-2023 de l'IERMB es marcava com a repte garantir el dret a l'habitatge mitjançant la recerca orientada a aportar elements d'anàlisi per enfortir la dimensió metropolitana de la política d'habitatge, la innovació en els instruments d'actuació, i la doble vinculació del dret a l'habitatge a les polítiques socials i a l'urbanisme. En aquest sentit, es pot afirmar que l'Observatori ha contribuït a aconseguir aquest objectiu, omplint buits d'informació en el sector de l'habitatge mitjançant el disseny de noves metodologies i el treball amb noves fonts de dades. Exemples d'això són alguns dels laboratoris desenvolupats durant el període 20-23 que s'han convertit en publicacions periòdiques com l'informe sobre l'oferta i demanda de lloguer i el d'estructura i concentració de la propietat. També ha donat suport al disseny i avaluació de polítiques, com en els estudis del potencial de rehabilitació del parc d'habitatges i els treballs en relació amb la regulació dels lloguers. A més, durant aquest període s'han portat a terme més de 15 projectes en col·laboració amb altres entitats i més de 25 presentacions públiques.

ECONOMIA REGIONAL I URBANA

Les principals línies de treball i recerca desenvolupades al llarg del 2020-2023 han estat: (1) Creixement inclusiu urbà; (2) Capacitat innovadora local (indicadors d'innovació tecnològica i no tecnològica); (3) Indicadors econòmics metropolitans.

- Creixement inclusiu urbà

L'objectiu d'aquesta línia de recerca és analitzar el conjunt d'elements i característiques d'un model de creixement inclusiu de base urbana o metropolitana. Es pretén investigar sobre la relació entre la trajectòria de creixement econòmic i la distribució de la renda i, en general, en l'equitat, per tal d'identificar i caracteritzar un model de creixement inclusiu de naturalesa urbana. És, per tant, una recerca que és fonamental per orientar l'estratègia de desenvolupament econòmic de la metròpolis de Barcelona.

Aquesta línia de recerca s'ha desenvolupat en dos àmbits de treball. El primer àmbit és el de l'anàlisi de l'impacte de la crisi de la covid-19 sobre el mercat de treball metropolità des de una doble perspectiva: per una banda, quantitativa, amb la construcció d'indicadors específics per l'escala metropolitana i actualitzables de manera dinàmica donada la rapidesa en que evolucionen, per permetre el seguiment de la crisi; d'altra banda, amb perspectiva de mig i llarg termini, plantejar escenaris de política econòmica que puguin configurar la base per establir acords d'actuació des de les institucions públiques i els governs locals. El segon àmbit de treball s'ha centrat en l'estudi de les relacions econòmiques-socials-ambientals a escala de regions metropolitanes europees. Aquesta línia de treball s'ha desenvolupat en col·laboració amb l'Àrea d'ecologia i territori de l'Institut Metròpoli.

La valoració d'aquesta línia de treball és positiva atenent a la producció de documents, articles acadèmics i participació en congressos. Els resultats obtinguts en relació al primer subàmbit de la recerca han estat diverses publicacions en forma de Working Papers de l'Institut, per tal de garantir una ràpida difusió dels resultats, i que posteriorment s'han traduït en publicacions de caràcter internacional comparat (Trullén J & V Galletto 2023: Consequences of COVID-19 on the Barcelona labour market, a The Impact of COVID on Cities and Regions. Policy Responses of Local Leaders, Edited by Peter Karl Kresl and Mattia Bertin, Edward Elgar Publishing). En relació al segon àmbit de la línia de treball, els resultats obtinguts també han estat molt significatius; de fet, han resultat en un Working Paper i dos articles publicats en revistes acadèmiques internacionals (veure nota 1). A més, el conjunt de resultats obtinguts ha permès generar el coneixement necessari per contribuir activament a diverses iniciatives i necessitats de l'Àrea de desenvolupament social i econòmic de l'AMB, com va ser per exemple, la Taula de reactivació econòmica i reindustrialització de l'AMB, o a altres projectes transversals de l'AMB, com és l'elaboració del Pla Director Urbanístic.

- Capacitat innovadora local (indicadors d'innovació tecnològica i no tecnològica)

El fonament d'aquesta línia de treball és que es considera que la innovació és un instrument clau per assolir nivells elevats de productivitat, el que és una condició necessària per garantir la competitivitat del territori metropolità, i d'aquesta manera garantir majors salaris i majors ingressos fiscals, assegurant una millor qualitat de vida als residents a la metròpoli de Barcelona. S'ha pogut mantenir l'actualització dels Indicadors d'innovació a l'Àrea Metropolitana de Barcelona i elaborar el document Estadística de patents, marques comercials i dissenys industrials, document que forma part de l'acord amb l'Oficina Municipal de Dades (Ajuntament de Barcelona) per l'intercanvi d'indicadors econòmics (especialment relacionats amb el PIB i els salaris que elabora l'Oficina).

- Indicadors econòmics metropolitans

En la tercera línia de recerca s'aborda la necessitat de disposar d'indicadors i mesures que permetin fer el seguiment dels objectius, fer comparatives amb altres països, en definitiva, indicadors amb els quals poder fer avaluacions de les polítiques. Es tracta de diversos indicadors, entre els quals destaquen el PIB, VAB, salaris, innovació, i comerç exterior. Tots ells són indicadors econòmics bàsics però que no estan disponibles per àmbits metropolitans, de manera que hi ha un repte (metodològic) addicional consistent en el càlcul dels mateixos indicadors. En aquesta línia de treball cal destacar la col·laboració amb l'Oficina Municipal de Dades de l'Ajuntament de Barcelona, que ha permès desenvolupar conjuntament estadístiques tant rellevants com el PIB i els nivells salarials dels treballadors en els municipis de l'AMB.

La valoració de la línia de treball sobre Indicadors econòmics metropolitans ha estat positiva. S'han mantingut les estadístiques (i metodologies) que s'han desenvolupat en els darrers anys (que permeten disposar dels indicadors de PIB, VAB, Salaris, Cost de la vida, entre altres) i s'han desenvolupat noves estadístiques experimentals, per exemple, per estimar la contribució de l'activitat turística al PIB a escala municipal. La importància d'aquesta línia de treball, a part del valor intrínsec de disposar dels indicadors citats, és que permet disposar de dades i indicadors per mantenir actualitzat els Sistema d'Indicadors Metropolitans (SIMBA), a més d'aportar bases estadístiques per l'elaboració de productes i informes com el Flaix metropolità que s'elabora en col·laboració amb l'Àrea de desenvolupament econòmic i social de l'AMB.

MOBILITAT

Durant el període 2020-2023 l'àrea de mobilitat ha seguit amb la dinàmica de creixement que ja va iniciar-se entre els anys 2018 i 2019. Per primera vegada, l'any 2023 l'equip ha arribat a les 10 persones en plantilla. Eminentment els treballs s'associen als encàrrecs de l'ATM i de l'AMB. En el primer cas, els treballs es vinculen amb el desenvolupament de l'Enquesta de mobilitat en dia feiner (EMEF) i en el segon cas, principalment al desplegament de les mesures del Pla Metropolità

de Mobilitat Urbana 2019-2024. Addicionalment i com sempre s'ha vingut fent, també s'han donat encàrrecs i col·laboracions de menor abast amb altres administracions. Com s'explica més endavant, en els darrers anys l'EMEF ha generat molt més interès, fet que ha comportat utilitzar-la en nombrosos estudis i recerques, aprofitant molt més el potencial d'aquesta operació estadística. Per la seva banda, el treball amb l'AMB ens ha permès participar del desplegament de la Llei 31/2010 de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, de manera que participar en l'execució i el monitoratge del PMMU 2019-2024, ens permet transferir part del coneixement generat per l'equip. Durant aquest període, l'equip de mobilitat ha fet petits avenços quant a la recerca competitiva. Així, l'equip d'investigadors de recerca aplicada ja es complementa amb perfils més acadèmics. Apuntem, tot seguit, la valoració de les principals línies de treball desenvolupades.

- Sistemes d'informació sobre mobilitat i transport.

A banda de l'EMEF, com a operació estadística de referència de l'equip de mobilitat, hem continuat ampliant la recollida i el monitoratge de paràmetres i indicadors de mobilitat. Aquestes dades són de naturalesa molt diversa i poden abastar des de dades d'oferta i demanda dels operadors ferroviaris o d'autobús, fins a registres provinents de serveis de mobilitat com el Bicing o el Bicibox. A més a més, també hem ampliat el sistema d'informació amb diverses geobases de dades: la xarxa Bicipia i la xarxa pedalable metropolitana (n'assumim el seu manteniment) i les xarxes d'autobús metropolitanas (amb col·laboració amb el servei de Cartografia). Aquest sistema d'informació, a banda de proveir-nos de les dades necessàries per a l'elaboració de diferents estudis (informes EMEF, informes anuals i trimestrals mobilitat i conjuntura de l'AMB, informes de seguiment del PMMU, SIMBA i AMB en Xifres) ens són útils per altres qüestions:

- Ens permeten emmarcar i situar bé el context de molts estudis. Això es va fer especialment palès durant la covid-19, moment en què aquesta recollida i sistematització de les dades va ajudar a observar les afectacions de la mobilitat a molts nivells i dimensions (teletreball, qualitat de l'aire, volums de mobilitat, modes de transport, impactes segons renda)
- Ens permeten captar tendències i donar suport al desplegament de polítiques de mobilitat metropolitanas (Bicipia, aparcament regulat metropolità, etc.). Per exemple, el qüestionari de l'EMEF inclou anualment preguntes d'actualitat que copsen l'impacte social de canvis sobtats o de noves polítiques de mobilitat (ZBE Rondes de Barcelona, supressió dels peatges a vies d'alta capacitat, canvi en preus dels títols de transport, el patinet elèctric al transport públic).

- Suport al desplegament d'estratègies sectorials i models de governança de la mobilitat.

El desplegament del PMMU, entre d'altres, preveu l'execució de noves polítiques sectorials de mobilitat que fins ara l'AMB no havia desplegat. En aquest context, des de l'equip de mobilitat hem redactat el "Pla estratègic d'accessibilitat del bus metropolità" i, conjuntament amb IAB, hem elaborat el projecte "Polítiques metropolitanas per una mobilitat escolar sostenible, saludable i autònoma". Així mateix, en l'actualitat estem redactant l'Estratègia de mobilitat segura de l'AMB i donant suport en el desplegament d'una política metropolitana sobre la infraestructura de recàrrega del vehicle elèctric i en el futur marc regulador metropolità de la moto elèctrica compartida. El desenvolupament de treballs aquesta línia, ens permet generar reflexions i propostes entorn models de governança, els quals són fonamentals per a garantir l'èxit de noves polítiques de mobilitat. Tot i això, la prioritització de projectes d'assistència tècnica per part de l'AMB o la pròpia operativa anual de l'EMEF de gran calatge amb un elevat impacte dintre de les dedicacions de l'equip al llarg de l'any (dues onades, més de 10.000 enquestes) dificulta poder dedicar el temps òptim per aquests tipus de documents.

- Ampliació d'encàrrecs i àmplia diversitat de temàtiques

Des del 2020, en el marc de col·laboració amb l'AMB, l'equip de mobilitat ha vist incrementat substancialment els encàrrecs (i de retruc l'equip), que en bona part es deriven de la necessitat de desplegar el PMMU 2019-2024. Atès que el PMMU té moltes esferes, això implica que es doni suport tècnic a diversos departaments i serveis de mobilitat de l'AMB. Una part dels estudis tenen caràcter estratègic dins de les polítiques metropolitanas de mobilitat, també n'hi ha d'altres que tenen un caràcter d'assistència tècnica i de suport en el dia a dia als serveis de l'AMB. Aquestes tasques en molts casos impliquen dedicacions àmplies i imprevistes, que van en detriment de la dedicació en projectes més estratègics (limitant-se el nivell d'excel·lència desitjada en aquests

darrers) i també de la possibilitat d'impulsar nous projectes de recerca competitiva. També cal dir que l'ATM en el marc dels treballs vinculats amb l'EMEF, ha anat ampliant l'encàrrec i actualment el projecte EMEF va més enllà de l'operació, l'explotació i anàlisi dels resultats. A banda d'elaborar nous informes per a tractar temàtiques en profunditat (mobilitat en bicicleta, gènere, discapacitats, etc.) el major interès que suscita l'EMEF a l'ATM, comporta peticions puntuals freqüents que també impacten en el dia a dia.

Malgrat que durant molts anys l'àrea de mobilitat va ser eminentment referent en el desenvolupament d'enquestes de mobilitat quotidiana (EMQ 2006 i EMEF), actualment comença a posicionar-se com a referent en alguns àmbits: la mobilitat sostenible a la feina o als centres generadors de mobilitat; la desigualtat econòmica i mobilitat; la mobilitat compartida (vinculat al Doctorat Industrial del Xavi Bach); la mobilitat amb perspectiva de gènere; la seguretat i l'assetjament sexual al transport públic; la mobilitat en bicicleta i en patinet elèctric

Innovació. En el marc de l'Estratègia de Recerca 20-23, es proposava incorporar noves fonts de dades per al coneixement de la mobilitat (registres administratius, dades massives o "Big Data", etc.), combinar mètodes qualitatiu amb quantitatiu, incorporar noves eines de suport tècnic per a la millora de disseny i sortida gràfica en els estudis i també, agilitzar alguns dels processos d'anàlisi i explotació de dades de tipus més repetitiu. A grans trets, s'han fet passos endavant. A nivell quantitatiu, i a partir de les bases de dades en les que treballem, hem introduït algunes innovacions metodològiques:

- Automatització en de dades de tipus més repetitiu. Juntament amb el servei d'Innovació metodològica, s'està treballant amb una prova pilot per automatitzar l'evolució de dades anuals de desplaçaments de l'EMEF. Aquest treball elaborat amb llenguatge de programació R, requereix prèviament una fusió de les bases de dades anuals de l'EMEF des de l'any 2004.
- Explotació i anàlisi de dades massives o *big data*. Entre d'altres, destaquem les dades obertes dels fluxos de mobilitat del MITMA, les del Servei Català de Trànsit sobre víctimes d'accidents o les de desplaçaments en motos compartides a Barcelona.
- Assignació de variables territorials a la base de dades de l'EMEF. A partir del punt geolocalitzat de les persones, i també de la seva mobilitat, s'han imputat un conjunt de variables territorials a l'EMEF. Aquestes variables, presents en d'altres bases de dades (com la renda mitjana per unitat de consum de la secció censal, la superfície mitjana de la llar de la secció censal, etc.) s'imputen en aquest punt com si fossin característiques socioeconòmiques de l'entorn de la persona enquestada. D'altra banda, a partir de l'hora, la coordenada origen i coordenada destinació de cada desplaçament, s'ha calculat la distància i temps que es triga amb 4 mitjans de transport (a peu, en bicicleta, transport públic i vehicle privat) mitjançant l'API Distance Matrix de Google, i també la distància i el temps en bicicleta mecànica i elèctrica mitjançant l'API de l'empresa Geovelo.
- En relació a les metodologies qualitatives, malgrat des de l'equip de mobilitat en tenim menys experiència, n'hem començat a introduir algunes. Podem destacar el desenvolupament de grups focals, el disseny de processos participatius de caràcter tècnic (Taula de metropolitana de la moto elèctrica compartida, procés participatiu PMMU 2019-2024) i, també, la introducció d'entrevistes amb persones expertes que ens son molt útils per a l'elaboració de diagnòstic i propostes en diversos projectes.

Dimensió relacional i recerca col·laborativa. La recerca de l'àrea de mobilitat se sustenta en marcs de col·laboració amb dues administracions: l'àrea de Mobilitat, Transport i Sostenibilitat de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, i l'Autoritat del Transport Metropolità. Els últims anys, encara que de manera tímida, s'han començat a redactar estudis per d'altres institucions, com ara l'Ajuntament de Barcelona, la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat o Comissions Obreres.

D'aquesta darrera etapa també destaca la col·laboració amb grups de recerca acadèmics, amb qui hem presentat treballs conjunts, o bé mantenim la relació en el marc de tesis doctorals industrials, marcant un precedent a l'Institut. Amb el Departament de Geografia de la UAB

mantenim vincles amb el Grup d'Estudis en Mobilitat, Transport i Territori (GEMOTT), amb el Grup d'Estudis sobre Energia, Territori i Societat (GURB) i el Grup de Geografia Aplicada. També hem treballat amb el grup d'investigació de Mètodes Quantitatius d'Empresa i Economia de la Universitat Pablo de Olavide, amb la Càtedra de la UB de Dret de la Regulació dels Serveis Públics (CARSEP), amb el Laboratoire Ville Mobilité Transport, i amb el Centre d'Innovació del Transport (CENIT). Finalment, són nombroses les empreses, cooperatives o entitats amb qui treballem estretament per desenvolupar projectes o organitzar congressos o jornades: Col·lectiu Punt 6, PTP, ISGlobal, Mcrit, Lavola... D'altra banda, a nivell intern, i a banda dels serveis transversals, mantenim una col·laboració amb les àrees de "Convivència i seguretat urbana", "Governança i innovació pública", "Sostenibilitat urbana" i "Infància i adolescència".

Transferència de coneixement. Durant aquest període i amb el suport del servei de comunicació hem aconseguit una major visualització en premsa i a les xarxes socials, tot i que ens manca més participació en el debat públic. En l'àmbit de formació l'àrea de mobilitat està present en el Màster metròpoli, en el Màster en polítiques públiques, drets socials i sostenibilitat (UB), en el curs sobre planificació i gestió de la mobilitat local (Diputació de Barcelona), en el curs el desplegament de les ZBE als municipis (UPC) i en la nova Escola de mobilitat sostenible. Hem participat a congressos amb una participació mitjana en 2 congressos/any i també continuem presents en diverses jornades tècniques o taules rodones sobre mobilitat. Com a novetat, es pot destacar la notable millora de la difusió dels resultats de l'EMEF, amb major ressò mediàtic. Els resultats anuals s'han presentat al International Mobility Congress i, conjuntament, amb l'ATM s'elabora una nota de premsa.

SOSTENIBILITAT

L'Àrea de Sostenibilitat Urbana es va crear a l'abril de 2017 amb la voluntat d'oferir base científica, donar visibilitat i buscar solucions innovadores als reptes socioambientals urbans de l'àmbit metropolità. Els principals reptes socioambientals als que s'enfronten els sistemes urbans –crisi climàtica, contaminació atmosfèrica, elevat consum d'aigua i d'energia i elevada generació de residus, crisi del sistema agroalimentari, etc.– són el resultat de la interacció entre processos urbanístics, socioeconòmics, ambientals, polítics i culturals que han anat variant al llarg del temps i que operen a diferents escales. Des d'aquest punt de vista, l'enfoc metodològic amb què es treballa és multimètode, multiescala i integrat. D'altra banda, es vol donar pes a la dimensió social, és a dir, al paper que els ciutadans i les ciutadanes juguen en aquest sistema i qui guanya i qui perd de l'actual funcionament de la ciutat. Des del 2017 es van configurant unes línies de recerca que acaben definint-se en l'Estratègia 20-23.

Sistema d'indicadors de sostenibilitat urbana. Contribuir a la creació d'un sistema d'indicadors metropolità de sostenibilitat, que serveixin per nodrir la plataforma integral de dades SIMBA.

Metabolisme urbà i desigualtats. Aprofundir en l'estudi dels processos, de l'estructura i de les funcions dels sistemes urbans i dels seus impactes sobre el medi ambient i la qualitat de vida de les persones. Es posa el focus en l'estudi del funcionament de la ciutat, dels seus fluxos d'energia, aigua i materials, i de com les característiques del sistema urbà –físiques, ambientals, urbanes, socials i polítiques– donen lloc a un metabolisme característic. Per complementar aquest treball s'analitzen les desigualtats socioambientals derivades de l'actual funcionalment del sistema metropolità, a fi de contribuir a la definició polítiques socialment i ambientalment més justes.

Agricultura metropolitana i sistemes alimentaris sostenibles. Avui els sistemes alimentaris es caracteritzen per ser complexos, globalitzats i industrialitzats, cosa que ha provocat en gran mesura el desacoblament de la producció i del consum. Aquest fet provoca grans impactes en la societat i el medi ambient, com ara l'increment del consum d'energia, la contaminació dels sòls, el malbaratament alimentari i la inseguretat alimentària, entre d'altres. D'altra banda, aquest sistema està provocant desigualtats en l'accés a una alimentació saludable entre territoris i entre grups socials, cosa que té efectes sobre la salut de la població. Les ciutats busquen solucions innovadores, alternatives en totes les fases de la cadena alimentària que puguin funcionar a escala urbana o periurbana i que tornin a connectar la producció amb el consum millorant els patrons

de consum (més saludables) i l'autosuficiència i disminuint les emissions de carboni i els residus alimentaris. Encara existeix un buit de científic i de dades per donar suport a les intervencions que tracten d'avançar en el disseny i la implementació de polítiques públiques.

Canvi climàtic i qualitat de l'aire. El canvi climàtic i la contaminació de l'aire són dos dels principals reptes ambientals de les ciutats i les seves àrees metropolitanes. El funcionament de la ciutat contribueix enormement a aquestes dues problemàtiques, amb efectes globals però també sobre la qualitat de vida i la salut dels seus ciutadans. Les ciutats poden crear respostes innovadores al canvi climàtic i a la contaminació de l'aire i esdevenir motors de canvi. En aquesta línia de recerca es posa el focus en l'anàlisi de les polítiques urbanes de millora de la qualitat de l'aire i de mitigació i d'adaptació al canvi climàtic des d'una perspectiva social.

Estils de vida i comportaments ambientals. La majoria dels problemes mediambientals són el resultat acumulat de les accions realitzades per individus, famílies, grups petits, empreses privades i governs locals, regionals i nacionals. Sempre que les persones han de mantenir un recurs públic es troben en un dilema social entre cooperar pel bé comú o no cooperar i així obtenir un benefici individual superior. La comprensió de les motivacions subjacents al comportament ambiental és de gran importància per al disseny de polítiques efectives, que envïïn els senyals correctes i afavoreixin les accions ambientals cap a estils de vida més sostenibles.

Usos en els espais oberts urbans i conflictes socioambientals. Després de molts anys de degradació dels espais oberts urbans, les accions de millora dutes a terme en l'àmbit metropolità han propiciat la seva multifuncionalitat i la millora dels seus valors socioecològics. Tanmateix, aquesta revalorització ha comportat un progressiu increment d'agents i d'usuaris amb diferents perfils i interessos que hi conflueixen, fet que ha comportat conflictes diversos. Davant els actuals reptes, cal aprofundir en el coneixement dels espais oberts, dels usos que se'n fan i dels conflictes potencials des d'una perspectiva socioespacial. Aquest coneixement contribuirà a crear un model de planejament i de gestió dels espais oberts urbans on es comptabilitzin la conservació del patrimoni natural i cultural amb l'ús social i els beneficis personals que se'n deriven.

Avaluació ambiental estratègica de plans i programes. El coneixement adquirit en les diferents línies de recerca ens permet realitzar avaluacions ambientals estratègiques de plans i programes en els camps de l'aigua, l'energia, els residus, la mobilitat i el sistema agroalimentari.

Quant a l'acompliment de les línies de recerca aplicada, estem satisfets per haver continuat i aprofundir-les en els projectes amb els que hem treballat dins del Contracte Programa. En especial en temes de pobresa hídrica (metabolisme i desigualtats) i entorns alimentaris (agricultura i alimentació) que ens han permès participar en articles en revistes indexades i en projectes de recerca competitiva a nivell estatal. També hem continuat aprofundint en l'anàlisi quantitatiu del comportament ambiental, a través d'enquestes (ús de aigua (EAU), energia (EHM), recollida selectiva (ERSAM) generant informació nova clau. També hem consolidat la línia de recerca sobre percepció de calor i adaptació al canvi climàtic, amb una trajectòria de tres anys ja amb projectes en aquesta línia que ens han permès ser referents en el tema.

Quant a l'acompliment de recerca competitiva, hem participat en el projecte Scorewater que ens ha facilitat fer xarxa internacional i participar d'un consorci europeu de gran nivell. Una experiència molt gratificant. D'altra banda, tornar a mencionar que actualment estem participant en diversos projectes del ministeri, en les línies de recerca abans mencionades. Actualment un quadre on es presenten els que ara estan en marxa.

Projectes de recerca competitiva 2023
--

* Implement resilient watermanagement (SCOREWATER) (UE H2020)

- * Aproximación al estudio de la pobreza hídrica en grandes aglomeraciones urbanas del litoral mediterráneo español (AQUAPOB) (I+D Estatal)
 - * Retos de inseguridad alimentaria y sostenibilidad para crear salud, sociedades prósperas y regenerar el medio ambiente (FOOD4GOOD) (I+D Estatal)
 - * Integrated urban FOOD policies: sustainability Co-benefits, spatial Linkages, social Inclusion, sectoral connections to transform food systems in city-regions (FOODCLIC)
 - * Transiciones Ecológicas hacia la Seguridad Alimentaria Sostenible: Creando ciudades sostenibles y justas (FOODTRANSITIONS). (I+D Estatal)
 - * Realizing potentials of nature-based climate shelters in school environments for urban transformation (COOLSCHOOLS) (JPI ERA-Net Urban)
 - * Pobreza nutricional y de salud en Barcelona (PANIS) 23S06041-001. Convocatòria 2023 de projectes de recerca i innovació de l'ajuntament de Barcelona, amb la fundació "La Caixa".
 - * Mediterranean agroecosystems for sustainability and resilience under climate change (MA4SURE) (Prima-UE H2020)
 - * Agroecological landscapes and food systems: Past, present and future transitions (AGROECOLAND) (I+D Estatal)
 - * Boosting ecological transition: Scaling up best agroecological practices from farms to landscapes and agri-food chain (AGROECOSCALING) Next Generation EU, Projectes de Transició Ecològica i Transició Digital
- GRATS (GR Aigua Territori i Sostenibilitat) (Grup de recerca reconegut SGR-AGAUR)
 TURBA Lab (Urban Transformation and Global Change Laboratory) (SGR-AGAUR)

Reptes d'innovació metodològica. A l'Àrea de Sostenibilitat Urbana assumim un enfocament que combina metodologies quantitatives i qualitatives amb l'anàlisi espacial. Un dels objectius de l'Àrea de Sostenibilitat Urbana era utilitzar mètodes interdisciplinaris i innovadors en l'anàlisi de les problemàtiques socioambientals urbanes. Es destaquen les següents: a) Ciència ciutadana; b) Anàlisi estadística socioespacial; c) Modelització de comportaments i definició d'escenaris; d) Big data. Quant a l'acompliment dels reptes d'innovació metodològica:

- Continuen realitzant anàlisi socioespacial des de la mirada de la desigualtat socioespacial, amb mètode quantitatiu. Ens diferenciem per enfocar aquestes qüestions des de la perspectives de la justícia ambiental, el que ja comença a ser 'una marca de la casa'.
- Hem pogut incorporar diversos projectes de ciència ciutadana. Hem estat convidades a participar en un projecte tractor en percepció i adaptació a la calor amb l'Oficina de CC de Barcelona. A banda dels projectes de CC, hem ampliat les nostres anàlisi quantitatives amb altres de qualitatives (entrevistes, grups focals, mapatge participatiu). Creiem en els mètodes mixtos quanti-quali. Actualment, participem en aquests projectes de ciència ciutadana:

Projectes de ciència ciutadana 2023-2024

- Ciència ciutadana i calor a l'AMB – AMB
- Observatori metropolità de papallones (mBMS) -AMB
- BioPlatgesMet - projecte europeu GUARDEN – AMB i CSIC

Dimensió relacional i recerca col·laborativa. Quant a la recerca col·laborativa dins de l'Institut Metropolità hem treballat de la mà les àrees transversal, amb una col·laboració molt valuosa, on el suport de les àrees de cartografia i estadística ha estat fonamental per al desenvolupament d'índexs espacials, que continuen sent de rellevància en la nostra participació en projectes competitius. Hem continuat treballant amb l'àrea de mobilitat, tot i que menys dels que voldríem, hem començat a col·laborar tímidament amb l'Institut de la Infància, amb l'OMH. Encara amb ganes de col·laborar amb altres àrees.

En resum, creiem que hem creat col·laboracions estables amb àrees i equips de l'AMB (Ecologia, Infraestructures, Espai Públic) i que també hem pogut crear col·laboracions amb grups de recerca nacionals en projectes de recerca competitiva a nivell estatal. Això ens permet millorar la qualitat dels projectes de recerca aplicada que fem per l'AMB, i continuar desenvolupant la recerca bàsica, innovadora i necessària per a abordar les problemàtiques que enfronten les metròpolis com Barcelona amb el màxim rigor i qualitat, així com visibilitzar l'Institut a través de la publicació d'articles científics i altres formes de disseminació de la recerca que realitzem. Per nosaltres, aquest equilibri és clau, i hauria de ser el que ens diferencia d'altres centres de recerca aplicada.

GOVERNANÇA I INNOVACIÓ PÚBLICA

Àrea creada el setembre del 2018, des de juny 2019 l'àrea compta amb un cap d'àrea i un sots-cap d'àrea. L'equip el completen dos investigadors més. A més, l'equip rep de forma periòdica estudiants en pràctiques (fonamentalment del màster interuniversitari de gestió pública i del Màster Metròpoli) i puntualment investigadors postdoctorals. En aquest període doncs s'ha establert i consolidat l'equip de governança i les línies de treball, tant cap a dins com cap a enfora de l'Institut, que era un dels principals objectius en l'estratègia anterior. Tot fomentant una dinàmica de treball conjunta entre els membres de l'equip i la realització de diferents seminaris permanents de formació, també s'ha anat desenvolupant una epistemologia comuna. Per altra banda, la recentment desvinculació del sots-cap de l'àrea ha suposat la pèrdua d'un investigador amb un important pes de l'equip que s'ha substituït amb un nou investigador amb menys experiència dins de les línies de recerca.

La consolidació de l'equip s'ha aconseguit assegurant el manteniment d'un fluxe constant de projectes de diferents institucions, majoritàriament públiques (AMB, Ajuntaments metropolitans, Generalitat, ESPON...) però també privades (La Confederació del Tercer Sector) amb un elevat grau de diversificació. També s'ha combinat la realització de projectes per encàrrec amb la presentació de propostes en convocatòries competitives tant autonòmiques, estatals com internacionals. Internament s'han realitzat o preparat projectes compartits amb diferents àrees de l'Institut: Sostenibilitat urbana, Economia Regional, Cohesió Social i Urbana o Mobilitat, Convivència i Seguretat i Observatori de l'Habitatge, mostrant l'elevat grau de transversalitat que té l'equip. Si bé la diversificació de projectes i finançadors ha ajudat a la sostenibilitat de l'equip i ha ampliat l'ecosistema de l'àrea, a vegades generen una excessiva dispersió que no permet l'acumulació de coneixement en les línies centrals de l'equip.

La línia que més s'ha consolidat en aquest temps ha estat la de "Cooperació municipal i governança metropolitana", que ha passat a dir-se "Governança metropolitana", línia troncal de l'equip. També s'ha treballat amb els projectes de planificació estratègica vinculats les agendes urbanes, el seguiment de polítiques de barris que han anat configurant una línia pròpia de recerca. La línia de "govern obert i transformació de l'Administració Pública" també ha aglutinat diferents projectes al voltant d'aquests temes, si bé amb un major grau de dispersió. També s'ha consolidat la línia de polítiques locals i metropolitanes d'educació durant aquests anys, diversificant projectes més enllà del projecte d'Oportunitats Educatives de l'Ajuntament de Barcelona i treballant més sobre la planificació i governança educativa. La governança i la innovació pública són temes transversals a tots els projectes i senyes d'identitat de l'equip, per això el juliol del 2023 es va modificar el nom transformant-se en "Governança i innovació pública".

En aquest temps també s'ha treballat la millora continua de la transferència de coneixement produït a l'àrea, tant durant el projecte com a la finalització del projecte. S'ha posat especialment cura en el seguiment dels projectes amb les contraparts, amb la inclusió de recomanacions de política pública i que tots els projectes tinguessin una difusió pública posterior a través de diferents formats i espais, depenent del projecte (notícies, fils de Twitter, presentacions, seminaris, etc.). En l'àmbit de la formació s'ha iniciat diferents espais de formació interns, amb seminaris específics a partir de projectes, i amb seminaris de lectura sobre novetats editorials de temàtiques de l'àrea. Per ara s'han fet seminaris (que duren al voltant d'un trimestre) sobre tres llibres: "Cómo resolver problemas públicos" de la Beth Simon Noveck, "Shaking Up the City" de Tom Slater i "Public governance as co-creation" de Christopher Ansell i Jacob Torfing. Es va iniciar la realització de "policy brief" específics de l'àrea, però sense recursos específics per la seva producció per part de l'Institut no se li ha pogut donar continuïtat. Aquells projectes o conjunt de projectes amb més potencial d'extreure'n coneixement acadèmic, s'ha fet un esforç per publicar llibres i articles acadèmics, si bé això suposa un sobreesforç important en relació a la dinàmica de treball. En total s'han publicat 3 articles en revistes acadèmiques, un llibre, un capítol de llibre (a part de les publicacions de l'Institut). Actualment hi ha en preparació 3 articles acadèmics més.

Valoració de les línies de recerca

Governança metropolitana. El principal objectiu de l'anterior estratègia era convertir "l'IERMB en una institució de referència en l'estudi de la governança metropolitana". En aquest temps l'Institut s'ha fet clarament en un lloc en aquest àmbit. Com a fites importants cal destacar:

- Projecte Europeu ESPONMETRO
- Publicació article a la REPS "La representación democrática en los gobiernos metropolitanos en Europa: entre el reescalamiento de los sistemas locales y la innovación institucional"
- Seminari 10 anys de l'AMB al CUIMPB
- Participació en seminaris i projectes del Pla Compromís Metropolità 2030
- Projecte METROGOV i publicació del Llibre "Metrópolis sin Gobierno. La anomalía española"
- Participació a "Expert Group Meeting on Metropolitan Solutions" UN Habitat, AMB (maig 2023)

Tots aquests projectes han consolidat com a sublínia de recerca l'anàlisi comparada de la governança metropolitana, tant a nivell europeu com a nivell espanyol. Aquesta és una línia de suport especialment rellevant que s'ha anat desenvolupant de la mà de l'àrea de relacions internacionals i de cooperació internacional de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i els seus partners, com ONU Habitat, el CIDOB o Metròpolis.

Un altre objectiu en aquesta línia de l'estratègia 20-23 va ser el de "Generar propostes de millora del disseny institucional que enforteixin la legitimitat democràtica de l'Àrea Metropolitana de Barcelona". Com a resultat de diferents projectes de recerca, aquest objectiu s'ha aconseguit tot detallant tant el contingut com el procés per millorar la governança participativa de la institució metropolitana. Cal destacar l'article publicat a la Revista Española de Ciencia Política "La representación democrática en los gobiernos metropolitanos en Europa: entre el reescalamiento de los sistemas locales y la innovación institucional". Malauradament, aquestes propostes de millora institucional no han estat implementades, ja que les polítiques transversals tenen molt difícil encaix a l'actual AMB. Tanmateix, l'equip ha col·laborat en millorar els processos informatius i participatius en l'elaboració de polítiques concretes en l'àmbit del PDUM i del PMMU.

El que no s'ha desenvolupat previst a l'estratègia anterior és el de "preparar i realitzar un projecte sobre governança metropolitana a Catalunya". Aquest any s'estan desenvolupant contactes amb el Departament de Territori de la Generalitat i es seguirà treballant amb aquesta línia.

Nova Agenda Urbana i Barris. Un dels objectius de l'estratègia 20-23 de l'equip de governança era el d'"Acompanyar el procés d'elaboració/desplegament de l'Agenda Urbana de Catalunya". Es va participar a l'Assemblea Urbana de Catalunya i paral·lelament s'ha treballat en dues agendes urbanes en els municipis de Cerdanyola del Vallès i de Granollers. Aquesta línia sobre planificació estratègica ha requerit anàlisi integrals dels municipis, incorporant i transversalitzant el coneixement generat per diferents àrees de l'Institut. A banda dels informes, els resultats d'aquesta línia s'han publicat a l'anuari metropolità 2023 de l'Institut Metròpoli, aportant coneixement sobre innovació pública en aquests processos. D'altra banda, en els últims temps han guanyat pes els projectes d'avaluació i seguiment de polítiques de barris, amb cooperació de l'àrea de cohesió social i urbana, per encàrrec de l'AMB i l'Ajuntament de Barcelona. L'estada de l'investigador post-doctoral de la Universidad Pablo Olavide, Manuel Fernández, ha ajudat a consolidar aquesta línia de treball amb bones perspectives de continuïtat i d'expansió.

Govern Obert i transformació de l'administració. Aquesta línia recull la línia de "innovació en les polítiques públiques" i la línia del "sistema d'indicadors metropolitans sobre govern obert i col·laboratiu" de l'estratègia 20-23. En aquest àmbit s'ha treballat en projectes d'avaluació de participació ciutadana i digital i l'anàlisi de la contractació pública municipal dels serveis a les persones, entre d'altres. En relació als projectes d'avaluació de la participació ciutadana han estat més aviat projectes puntuals i que han permès diversificar les institucions financeres. Tanmateix, fins el moment no han tingut continuïtat. En aquest àmbit cal destacar l'estudi sobre

l'ús de la Plataforma Decidim en els municipis de la província de Barcelona per a la Diputació i l'avaluació del procés participatiu de l'estratègia catalana de Govern Obert per a la Generalitat.

Una altra línia que ha tingut continuïtat és **l'anàlisi de la contractació pública municipal de serveis a les persones** per a la Confederació del Tercer Sector. Amb una continuïtat de cinc projectes consecutius ha permès tenir un coneixement sobre la contractació pública municipal, els seus límits i potencials. També per establir els factors que més afavoreixen les entitats del tercer sector en les clàusules socials, resultats que a part dels informes pertinents també es va presentar en el congrés de l'AECPA i es va publicar un article a la revista acadèmica REALA: "¿Las cláusulas sociales en los contratos favorecen a las entidades del 3er. sector? La evolución de la contratación pública local en el ámbito de los servicios de atención a las personas en Barcelona".

Planificació i Governança de l'Educació. Aquesta línia no estava prevista en l'anterior estratègia 2020-23 però ha tingut continuïtat en els darrers anys a través de diferents projectes, informes i articles. Des d'una visió més sociològica de l'educació s'han anat incorporant una anàlisi de les polítiques educatives, bones pràctiques i recomanacions per la millora de la planificació educativa. En aquest àmbit cal destacar l'informe d'Oportunitats Educatives per a l'Ajuntament de Barcelona i les millores en l'informe realitzades respecte les edicions anteriors a l'hora de presentar els resultats i establir un quadre de comandament de les mateixes. Això s'ha fet amb estreta coordinació amb l'Institut d'Infància i Adolescència de Barcelona. En aquesta línia també s'han diversificat finançadors i projectes, i s'ha realitzat un estudi sobre tendències sobre l'educació a la província de Barcelona i el rol dels govern provincials i els governs locals per la Diputació de Barcelona i dos estudis consecutius sobre la Formació Professional a la Metròpoli: un per l'Àrea Metropolitana de Barcelona i un altre pel Consorci Besòs. La línia de planificació de la Formació Professional, que fins ara s'ha treballat amb l'àrea de mobilitat, té potencial de continuïtat i recerca col·laborativa. En aquesta línia s'ha publicat l'article *Las transiciones a la educación posobligatoria en Barcelona: vías diferentes, itinerarios desiguales* (REIS, 2022).

Finalment, pel que fa als indicadors del SIMBA aquest s'han mantingut en el SIMBA i s'han anat ampliant progressivament la informació dels mateixos al conjunt dels 164 municipis de la regió metropolitana. També s'ha creat indicadors propis, com és el de usuaris i usuàries de les plataformes de participació municipal. Per tal de donar més valor als indicadors es vol fer un salt del sistema de indicadors a un índex de capacitat institucional municipal.

II. SERVEIS DE SUPORT A LA RECERCA

CARTOGRAFIA

Les principals línies de treball desenvolupades han estat dues. **A)** Donar servei cartogràfic a totes les àrees i serveis de l'Institut (múltiples projectes amb diferents necessitats): representació de mapes temàtics; anàlisi espacial; georeferenciació d'adreces; generació d'indicadors; validació treball de camp; gestió plataformes d'aparcament (PMA/SPRO/Residents); preparació de capes bàsiques. **B)** Construir noves bases cartogràfiques rellevants per la metròpoli: Geodatabase d'equipaments; base d'espais socials urbans; xarxa pedalable; xarxa bicivía

Pel que fa a la valoració, estem satisfets amb les noves bases cartogràfiques que s'han generat, ja que resulten molt útils tant a nivell d'Institut, com per qui ens les ha encarregat (PDU-AMB). En línies generals també estem satisfets amb el servei donat a les diferents àrees de l'Institut, ja que acostuma a ser ràpid i eficient.

ESTADÍSTICA

El servei d'estadística té com objecte donar suport a les àrees que requereixen suport en les tasques d'anàlisi quantitatiu i metodologies estadístiques. Dins de l'estratègia 20-23, a més dels treballs habituals d'anàlisi de dades per aquelles àrees o investigadors que no tenen autonomia en aquestes tasques, també s'ha donat suport metodològic en mètodes de recerca quantitativa,

desenvolupant metodologies i tècniques tant en el plantejament en estudis que requerien de recollida de dades a través d'enquestes com en tècniques d'anàlisis específiques i de complexitat estadística diversa. En la majoria dels casos s'ha obtingut un alt grau de satisfacció per part de les àrees i/o dels investigadors demandants. Tanmateix, durant aquest període s'han observat desequilibris interns i un dels treballs desenvolupats pel servei ha consistit en resoldre'ls, amb un suport específic a les persones afectades de l'equip, intentant minimitzar l'efecte en el conjunt de l'Institut. Després d'un període d'avaluació interna, s'ha observat que les mesures correctores han funcionat de forma positiva i actualment l'equip està més cohesionat.

TREBALL DE CAMP

La missió del Servei de Treball de Camp, en endavant STC, és la de donar suport a les àrees de recerca de l'Institut Metròpoli en l'obtenció de dades primàries de qualitat, per contrastar les hipòtesis de les seves recerques teòriques i/o aplicades. No obstant això, en paral·lel i de forma transversal a totes les àrees i serveis de l'Institut Metròpoli, l'equip del STC cerca la manera de millorar la qualitat dels processos i dels resultats de les operacions estadístiques, des del seu disseny fins la seva difusió. En aquest context es planteja un canvi de nom del Servei, per tal de copsar millor les dues principals funcions: la de donar suport a les àrees i resta de serveis, i la de garantir la qualitat de la informació recollida a les diferents operacions estadístiques. Aquest nom és: Servei de Suport i Qualitat del Treball de Camp.

Un estudi o operació estadística ve configurat per múltiples tasques. El STC es troba implicat en totes elles, en interacció amb altres tècnics o investigadors. En concret, al llarg del període 2020-2023, el nostre equip ha estat implicat en les tasques de: 1) especificació de necessitats (definir objectius de l'enquesta, població i variables clau d'interès); 2) disseny i creació dels instruments de recollida d'informació; 3) construcció de l'enquesta amb redacció de preguntes, format de qüestionari i preparació de la infraestructura necessària per a la recollida de dades; 4) procés de recollida d'informació a partir de la mostra seleccionada; 5) integració de fonts, codificació de dades i entrada en el programari estadístic; 6) anàlisi; 7) resultats i 8) avaluació.

INFORMÀTICA

El servei d'informàtica ha anat evolucionat i agafant noves i variades responsabilitats al llarg del temps des de la seva creació. Creat al 2011 se li va encarregar la tasca de desenvolupar el SIMBA, el sistema d'indicadors de l'Institut Metròpoli. Des de llavors, ha adquirit la responsabilitat de la gestió del parc informàtic així com de la digitalització de l'entitat: gestió de software i d'usuaris, pàgines web, bases de dades, algorismes i assessorament tècnic informàtic. L'Institut no ha deixat de créixer en nombre de projectes i personal contractat. Això ha incrementat la càrrega de la gestió del parc informàtic i les demandes d'assistència i atenció a les persones usuàries.

Un fet molt rellevant del període 2020-2023 ha estat l'atac informàtic de l'11 d'octubre del 2021. Ha ocasionat 2 afectacions rellevants: a) La revisió de la col·laboració UAB - Institut Metròpoli; b) L'aplicació d'una política restrictiva agressiva per tal de garantir la seguretat informàtica del campus, restringint serveis i prestacions a la nostra organització. Ambdues afectacions han forçat a replantejar protocols i adaptacions per la nova situació i afrontar la necessitat de reestructurar tota l'arquitectura informàtica de l'Institut al campus: pel que fa a connectivitat física i a programari i llicències (sistemes operatius, aplicacions office, correus electrònics i d'emmagatzematge). Un altre impacte de l'atac informàtic que ha originat una nova necessitat a l'Institut Metròpoli és la gestió de l'emmagatzematge de les dades. Tenint present l'augment del volum de projectes i de personal, s'ha augmentat la complexitat de la gestió de tota la informació institucional; molt heterogènia degut a la mateixa naturalesa de les dades, a la varietat d'operacions, de mètodes usats i d'organitzacions específiques de cada equip. Aquesta tasca s'està afrontant de manera coordinada amb la migració de la infraestructura informàtica.

Paral·lelament al canvi de paradigma pel que fa a l'estructura informàtica dins del campus de la UAB, aquest 2023 s'ha iniciat un procés de replantejament del SIMBA; una posada a punt tant pel que fa a la part visual, com a la part estructura i de concepte del sistema d'indicadors que reflecteix la feina feta a l'Institut. S'ha donat prioritat a l'actualització d'indicadors pendents arrel

de la paralització del servei informàtica pel ciberatac i el posterior coll d'ampolla que va originar. A part de la pujada de les noves dades, també s'ha demanat als equips una revisió de la validesa i correctesa dels indicadors i les categories a la que pertanyen. Hem portat un bon ritme d'actualització dels indicadors presents al SIMBA actualitzant la majoria de les dades a l'última informació disponible i hem reorganitzat les categories d'algunes àrees. Tenim a la cua la posada a punt d'altres categories ja estudiades. El calendari i volum de treball del servei d'informàtica marca el ritme d'actualització d'aquesta plataforma. El servei d'informàtica forma part de la comissió SIMBA creada per potenciar l'evolució d'aquest sistema d'indicadors; tant per donar assessorament com per donar una visió tècnica del projecte.

Una darrera tasca que també s'ha iniciat aquest any 2023 i s'espera poder finalitzar l'any vinent, a més de poder donar-li estabilitat i el rendiment òptim oportú, és la migració del portal web de l'Institut Metròpoli, de les unitats autònomes i dels diferents projectes que hi ha i van sorgint. Una de les necessitats ineludibles és optimitzar la gestió dels portals web de l'Institut al mateix temps que tenim en compte l'específica organització d'algunes unitats que requereixen gestió amb els seus propis recursos. La desvinculació per part de la UAB ens obliga a disposar dels nostres propis servidors. Hem aprofitat el canvi per planificar una millor gestió de la marca unificant criteris d'ús i presència. Ens hem traslladat del subdomini iermb.uab.cat al domini propi www.institutmetropoli.cat Aquest fet proporciona l'avantatge de poder aglutinar tots els projectes en subdominis donant sempre rellevància al nom de marca Institut Metròpoli. La pàgina web de l'institut aquest agost ha fet 8 anys. Són molts anys per un portal que ha vist multiplicar les seccions i la varietat de continguts reiteradament. El fet que hi hagi complements impossibles d'actualitzar necessaris pel seu funcionament, posa sobre la taula la necessitat d'una actualització global de la web. La tasca està plantejada juntament amb la redistribució del contingut i de les seccions. Això milloraria la navegació, essencial per a donar a conèixer la tasca de l'Institut. Hem pogut dur a terme la migració del portal web institucional a un nou servidor i un nou domini, i hem modificat la façana del portal adaptant la identitat visual a la nova nominació: d'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona → Institut Metròpoli. Hem començat a moure els diferents microsites al servidor definitiu. La tasca s'allargarà al llarg del pròxim any fins que tinguem dades i dominis correctament establerts. Anirem traspassant les altres web de les àrees.

Aquest acabament del 2023 podem dir que, en el servei d'informàtica, hem pogut assolir alguns objectius i hem iniciat i planificat d'altres. Tenim converses en actiu amb el nostre proveïdor de serveis i software per obtenir les noves llicències de sistema operatiu requerides, així com el programari d'oficina i correus electrònics. En paral·lel s'està portant a terme consultes amb la mateixa universitat per poder fer la transferència de coneixement tècnic necessària. Esperem que a finals de l'any vinent, 2024, puguem tenir els recursos necessaris adquirits i familiaritzats. Amb el mateix personal (proveïdor i personal TIC UAB), i amb la possibilitat d'incloure l'assessorament d'un consultor de seguretat, s'està planificant la migració de l'arquitectura de xarxa, necessitem disposar d'una nova infraestructura que sigui segura i òptima per continuar com fins ara amb l'activitat diària de l'Institut. S'està pendent d'obtenir les llicències definitives d'emmagatzematge al núvol amb permisos administradors per desenvolupar el sistema de còpies de seguretat. Valorant-se incloure un sistema mixte on s'utilitzi recursos virtuals del núvol amb recursos físics com els NAS presents a l'oficina. És un requeriment indispensable assegurar la conservació de les dades generades per la nostra organització.

INNOVACIÓ METODOLÒGICA

El servei sorgeix d'haver identificat el paper clau de la innovació metodològica en el disseny de l'estratègia 2020-2023. A continuació es descriuen les línies de treball realitzades en el període 2022-2023, es fa una valoració dels principals resultats obtinguts i es revisen els reptes. Les línies de treball desenvolupades han estat fonamentalment quatre:

- Creació d'eines i paquets de software. S'ha creat una eina per facilitar el procediment de depuració d'adreces (per garantir el màxim nombre d'èxits) i de geolocalització. L'eina es basa

en R i Open Street Maps i és gratuïta (en contrast amb l'eina de Google). S'han desenvolupat plantilles i eines en R per facilitar tasques recurrents amb dades i en programació (plantilla per depurar dades, per visualització de dades, i per anàlisis de regressió). S'ha desenvolupat un paquet de software per implementar la nova imatge corporativa de l'institut (layout i visualització de dades) als documents dinàmics generats amb R. S'ha creat un paquet de software pel tractament de dades cadastrals. I s'ha creat un visor de dades interactiu per les ECVEO

- **Formació.** S'han realitzat dues edicions de la formació sobre R pels diferents equips de l'institut, una primera edició per usuaris intermedis i una segona edició per usuaris més avançats. La propera està prevista que comenci properament i es planteja per usuaris novells. S'han realitzat formacions a demanda per l'ús de Notion com a eina per la gestió de projectes. S'ha començat a preparar una formació sobre l'ús d'intel·ligència artificial aplicada a la recerca.

- **Disseny del nou sistema de gestió i governança de dades de l'institut.** Ha acabat fent un pont amb altres necessitats de gestió de dades que l'institut ja tenia, pel que ha acabat integrant: SIMBA, Open Data, i Eina de gestió de la informació

- **Innovació a la recerca.** S'han acompanyat els equips per dissenyar plans d'anàlisi (p.e. IVAC, entorns escolars, ocupació dels aparcaments de bicicletes, deserts alimentaris) i per automatitzar tasques recurrents (p.e. explotació de resultats de la EMEF, informes de papallones). S'ha participat en en projectes de recerca competitiva amb el centre d'estudis sociològics sobre vida quotidiana i treball. I s'han realitzat millores sobre l'índex de vulnerabilitat urbana: en col·laboració amb l'equip de cohesió, hem introduït un seguit de millores a l'IVU, incloent el tractament de noves fonts d'informació, la implementació del sistema d'interpolació ponderada, i l'ampliació geogràfica en la cobertura del tractament de dades. Això s'ha fet dins del marc de dos projectes, d'una banda el pla de millora de barris, i de l'altra el projecte amb la diputació de Barcelona. Dins del marc del projecte amb la diputació i la construcció de la base ECVEO s'han fet un seguit d'avenços metodològics específics:

- Automatització del tractament de dades cadastrals, simplificant un procediment que requeria una inversió de moltes hores, i dificultava treballar les dades del cadastre anualment, i ara ho possibilita.
- Generació de nous indicadors a partir de dades cadastrals, com la qualitat dels elements constructius
- Automatització del tractament d'indicadors de múltiples fonts per la seva interpolació territorial ponderada en base al nombre de residents o a la superfície residencial
- Creació d'un visor interactiu de resultats per la base ECVEO

Valoració dels resultats i reptes

- El vincle amb l'equip de cohesió social i urbana segueix sent molt estret i encara ha requerit una part substancial de la meua dedicació des de la creació del servei, però això s'explica, entre d'altres coses, perquè cohesió està en procés de generar una cosa absolutament innovadora com és l'IVU i la base ECVEO. Cal que l'equip de cohesió pugui establir-se i que la creació del servei d'innovació no penalitzi de cap manera a aquesta àrea, per poder fer una transferència còmoda per tothom. Entre tant, és un plaer poder seguir treballant amb aquest equip.
- El creixent ús d'eines d'anàlisi de dades i programació entre els i les tècniques de l'institut s'està consolidant una sub-cultura que valoro molt positivament. Crec que estem generant un entorn en què cada cop més es comparteixen eines, coneixements i procediments, i que es van trencant les barreres del tipus "síndrome de l'impostor". L'ideal que personalment tinc en ment aniria més enllà, i s'assemblaria més al plantejament del projecte [Open Scapes](#) . Potser és una qüestió a pensar a nivell d'institut, si creiem que pot ser interessant estratègicament.
- S'han generat tot un conjunt d'eines en els darrers mesos (explotació del cadastre, plantilles d'anàlisi, geolocalització, implementació de la imatge corporativa, visors de dades...). El repte ara consisteix en democratitzar-les, compartir-les, i expandir-ne l'ús per a tothom.

- El projecte de governança de les dades de l'institut està avançant una mica més lent del que m'agradaria, però també ha anat creixent en magnitud, ja que ara engloba la gestió de la informació de projectes, i intersecciona amb el SIMBA i el portal D'Open Data. Aquí el gran repte serà superar les inèrcies adquirides històricament, i que l'eina nova de què ens dotem sigui percebuda com un facilitador de les tasques quotidianes i no com una càrrega. D'altra manera, no aconseguirem fer aquesta transició necessària.

GESTIÓ DE PROJECTES

L'increment del volum i la complexitat de les iniciatives de recerca competitiva, especialment projectes EU, a més de la necessitat de donar resposta als nous reptes estratègics que se li plantegen a l'institut, requereixen una gestió de projectes experta, que garantis un correcte disseny, sol·licitud, control, seguiment i compliment de fites tècniques i econòmiques dels projectes competitius. Amb l'objectiu de donar cobertura a aquestes necessitats, el juny de 2023 s'incorpora el Servei de Gestió de projectes: s'han obtingut 18 projectes competitius:

ACRÒNIM	ENTITAT FINANÇADORA	CONVOCATÒRIA	DURADA	ÀREA
2020				
ESPON METRO	ESPON (Co-funded EU Interreg	ESPON 2020 Cooperation Programme	10/2020-10/2021	Governança
VIPOLIS	AEI	Convocatoria 2020 Proyectos de I+D+i PGC Tipo B	2021-2024	Convivència i Seguretat Urbana
MA4SURE	AEI	"Programación Conjunta Internacional", del Programa Estatal de I+D+i Orientada a los Retos de la Sociedad, del Plan Estatal (2017-2020) PRIMA 2020	05/2021-04/2024	Ecologia i Territori
INFAPOST	AEI	Convocatoria 2020 Proyectos de I+D+i PGC	2021-2024	Institut d'Infància
METRO.MIX	AEI	Convocatoria 2020 Proyectos de I+D+i PGC	2021-?	Economia
2021				
eHealthLit4Teen	AEI	Convocatoria 2021 Proyectos I+D+i	2022-2025	Institut d'Infància
INCLUSIFY	EIT Urban Mobility	Citizen engagement projects 2021	2021-2022	Mobilitat
AGROECOLAND	AEI	Proyectos de Generación de Conocimiento 2021	09/2022-08/2025	Ecologia i Territori
AGROECOSCALING	AEI	Proyectos Estratégicos Orientados a la Transición Ecológica y a la Transición Digital 2021.	2022-2023	Ecologia i Territori
FOODCLICK	EC	HORIZON-CL6-2021-COMMUNITIES-01	1/09/2022-28/02/2027	Sostenibilitat urbana
COOLSCHOOLS	EC	JPI ERA-Net Urban 2021	2022-2025	Sostenibilitat urbana
2022				
URBAFRAG	AEI	Proyectos de Generación de Conocimiento 2022	2022-2025	Cohesió social
2023				
FOODTRANSITIONS	AEI	Convocatoria 2021 "Proyectos de Transición	2022-2024	Sostenibilitat urbana

		Ecològica y Transició Digital		
FOOD4GOOD	AEI	Convocatoria 2021 "Proyectos de Transició Ecològica y Transició Digital"	2022-2024	Sostenibilitat urbana
BioPlatgesMed	EC	HORIZON-CL6-2021-GOVERNANCE-01	1/09/2022-31/10/2025	Sostenibilitat urbana
PANIS	AjBCN + La Caixa	Subvencions destinades a projectes de recerca i innovació de l'Ajuntament de Barcelona en col·laboració amb la Fundació "La Caixa"	2023-2025	Sostenibilitat urbana
Juan de la Cierva	AEI	Ayudas para contratos Juan de la Cierva 2022	2024-2026	Governança
Ramon y Cajal	AEI	Ayudas para contratos Ramón y Cajal (RYC) 2022	2024-2029	Cohesió